

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 „ — „
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	12 frt — kr.
Negyedévre	3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, január 3.

Gazdasági kalózkodás.

(K. Ö.) Ismét kartell-mozgalmakkal van tele a levegő. Az *osztrák és magyar üvegyárosok* abból a modern kapitalista elvből indulva ki, hogy a szövetkezés hasznosabb az egészséges versenynél, a belga üvegyárosok szindikátusa biztatásának engedve, kartellre lépnek. A *budapesti szeszgyárosok* pedig a fölött tanácskoznak, hogy mikép lehetne — szintén kartell útján — saját érdekeik épségben tartásával a szeszkereskedők súlyos helyzetén egyet lökni.

Nem tartozunk azok közé, akik a közgazdasági kérdéseket egyoldalúan szokták megbírálni.

A kartelleket sem akarjuk a merev doktrina alapján elbírálni, mivel a kapitalista termelés, melynek korszakát éljük, sok tekintetben jogosultságot ad olyan gazdasági mozgalmaknak, gazdasági egyesüléseknek, melyeket a szabad verseny elve határozottan kizár. A kapitalista termelés ugyanis termel tekintet nélkül a fogyasztásra s ennek szükségletére.

Termel, hogy a kamataiban megkészeződött tőkének új keresetet biztosítson. Ez a szertelenség a termelés terén a versenynek azt a faját idézi fel, mely tisztességet nem ismerve, nemcsak a termelés silányságát vonja maga után, hanem a gyári munkásnép keresetének leszorításával, egyenesen kihívja maga ellen a munkásosztályok gyűlöletét s okozója minden a társadalmi rend felforga-

tására irányuló mozgalmaknak. A józan ész ítélőszéke tehát nem kárhóztathatja azokat a törekvéseket, melyek oda konkludálnak, hogy a termelést arányba hozzák a fogyasztással; szóval, melyek a termelési kontingenst az egyes ipartelepek között megosztják és egymásra kötelező értékesítési szabályokat fogadnak el.

Ennek előfeltétele azonban, mint az a fennebbiekből következik, hogy ugyanabban a termelési ágban oly mérvű tulprodukczió legyen, mely a tisztességes gyárakat existenciájukban fenyegeti. A tisztességtelen verseny és tulprodukczió következtében a szolid gyárak nemcsak arra kényszerülnek, hogy jó gyártmányukat az előállítás költségein alól elvesztessék, hanem arra is, hogy a versenyképesség oly eszközeit vegyék igénybe, melyeket egyébként mellőznének.

Ezek között a legfontosabb és szociális szempontból a legveszedelmesebb a munkabérek leszállítása, tehát a munkásosztályok kizsákmányolása. Ha ezenkívül még figyelembe vesszük, hogy a magánvagyonnak ép úgy meg vannak a maga jogai, mint a közvagyonnak és hogy a vad verseny a magánvagyon tönkremenésével fenyegeti, a fennebbi feltételek beállta esetén a vállalkozóktól nem vitathatjuk el a szövetkezésnek azt a jogát, mely a tisztességes vállalati nyereség biztosítását célozza.

Csak hogy — és ezt tapasztalásból mondjuk — a kartellistákat rendszerint nem a fennebb érintett okok bírják a kartell megkötésére, hanem a legszűkebb körü magánérdek, a nyereszkesedési láz,

az elérhető legmagasabb haszonra való kilátás. Ez konstatálható a nyáron megkötött petroleum-kartellnél, a vaskartellnél, a malomkartellnél, a most létesült üvegkartellnél és így lesz az a szeszgyárak kartelljénél is.

Ezek a jó urak, be nem érve a normális vállalati nyereséggel, merényletet intéznek a közvagyon ellen s minthogy a kartellek általában véve azokat a gyártmányokat sújtják, még többször azokat a fogyasztási cikkeket, melyeknek áremelése a nemzetnek épen azon rétegeit érinti, ahol a krajczár és fél krajczár is számít, a gazdasági kalózkodásnak ez a szemérmellen neme a nemzetvagyon ellen annál is inkább kihívja maga ellen a jogos kritikát, mivel a fogyasztók milliói nincsenek abban a helyzetben, hogy szövetkezzenek a termelés részéről történő kizsákmányolás ellen. Nem mondhatják, hogy nem fogyasztunk, vagy hogy csak ezen ár mellett fogyasztunk. Ujabb időben egyetlen egy példáról van csak tudomásunk, amikor a fogyasztók összetartása megtörte a kartell hatalmát. A német gazdáké a dicsőség, hogy megtörték a csontliszt-kartellt és árendedményre bízták. Csak hogy megjegyzendő, hogy itt nem nélkülözhetetlen emberi fogyasztási cikről volt szó, hanem oly gyártmányról, melyet hosszabb-rövidebb ideig nélkülözni lehetett.

Ez a gazdasági kalózkodás semmiben sem különbözik a tengeri kalózkodásnál. Sőt rosszabb. Mert a tengeri kalózkodás, teszem a háboru idejében, nemcsak az önérdeket szolgálja, hanem az ellenfél

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A tigris vásár.

— Egy amerikai ügynök naplójából. —

Turner-Lembke után: Idem.

A hausse és baisse nem hiányzik az egyes speciális üzletek és szakmák világából sem.

En is nyakig benne voltam egyszer a legyalázatosabb baisse-ben.

A dolog természete hozta magával, hogy levert legyek s ne legyen egy csepp kedvem sem az élethez. Hogyne, mikor már két hét óta egyetlen valamire való ajánlat vagy megbízás nem érkezett hozzám!

Dühösen kaptam a tollam után s az ártatlan szerszám kegyetlenül megszenvedett megint a rossz kedvemért.

Most azonban váratlanul kopogtatás hallatszik az ajtómon.

— Come in! — kiáltom harsányan.

A sürgöny kihordó volt. Csak pár szó állt a távirat-lapon:

»Keritsen nekem tigris azonnal bármilyen áron.«

Alatta az aláírás. Old-Amerika minden bankja feltétlenül respectálta azokat a chekkeit, melyeken ott állott a rövid jegyzés: »Harry William Smith«.

Tudnunk kell ugyanis, hogy a jelen események színtere Frisco, vagy ahogy egyeseknek jobban esik kiejteni: San Francisco.

Egy távirat! Valóságos fehér holló a baisse keserves idején. Nekem csakugy borsódzott a hátam a láztól és izgatottságtól és valósággal reszkettem kinos örömben.

Felindulásom hatalmas indián üvöltésben tört ki, midőn szemeim e sorok tartalmán végig futott.

A nélkül, hogy csak egy percig is gondolkotam volna a dolog felett, legott ezt táviratoztam vissza megbízómnak:

»Jöjjön rögtön! Lásson és csodálkozzék! Csodálatosak a véletlen játéka! Kevéssel azelőtt egy állatsereglet érkezett Frisco-ba, melynek főbűszkeségét és vonzerejét épen három gyönyörű király-tigris képezte.

Az, hogy az alig két-három éves bestiák még senkinek a »látogatását sem fogadták« vagyis senkit meg nem türtek maguk mellett a ketreczben, — legalább egyelőre — nem tartozott a dologhoz.

Smith haladéktalanul megérkezett s együtt mentünk el a Mr. Jones seregletébe, a hol — Smith csak incognito — szemügyre vettük az állatokat.

Néha még a leghiggadtabb és legjózanabb üzletembernek is fejbe szökik a vér és tűzbe jön attól, amit lát.

Igy járt Smith is a gyönyörű állatok láttára.

— Felséges példányok! Tetőtől talpig kifogástalanok! — mondá extázissal.

E pillanatban én is megcsináltam magamban a számadást.

— How mouch? — kérdé tőlem.

— Huszonégyezer frank — felelém én.

Magam is megremegtem egy kissé, midőn ezt a rettenetes összeget kiejtettem, de hát . . .

— Well! hangzott csakhamar a felelet.

— All az alku, elfogadom. Csak hogy . . .

A vér is megszűnt keringeni egy pillanatra ereimben e szavak hallatára: magamat is tíz perczent illetett a vásárból! — Csak hogy — fojtatta emberem — valakinek be kell menni az állatokhoz, mert enélkül szót sem érdemel az egész.

Más szavakkal Smith idomított tigriseket akart.

Fogamat csikorgattam s valahogy sikerült lenyelnem azt a kacskaringós, őseredeti szitkot, mely most a számra tolakodott.

Valaki menjen be a vadak ketreczébe! Biztos emberhalál lesz abból!

S lám mégis! . . . Ugyanabba a perczben eszembe jutott a baisse és a huszonégyezer frank, a pénz, a mire égető szükségem volt. Erőt vettem magamon s a legkellemesebb arczot vágva a dologhoz, kijelenttem egész egykedvűen »csekélység« a mit kíván, s rendben lesz minden, csak pár szót kell váltanom a tulajdonossal.

Egy pillanat alatt megmagyaráztam a szemfüles thébainak a helyzetet s épolý szédítő gyorsasággal hozták rendbe a pinczereket azt a barátságos borozó asztalt is, melyet egy közeli vendéglő a nagy éttermének egy félreeső zugában terítettek meg a számunkra.

hajóit s vagyonát megsemmisítve, közvetve a hazának is tesz szolgálatot. Az indokolatlan kartell ellenben más érdeket nem szolgál, mint a saját zsebét, az önérdeket.

A kartell egy nagy közgazdasági baj, melyet minden áron megakadályozni kell. Ez kétségkívül a kormánypolitika dolga, mert csakis törvényhozási úton lehet gátat vetni a jogosulatlan kartellek képződésének. Ha a kiegészítés kérdésében akkora zür-zavar nem támadt volna, remény lehetett volna arra, hogy az osztrák példa szerint legalább némi korlátozó intézkedéseket lehetett volna életbe léptetni, de így előreláthatólag még nagyon soká kell majd elszenvednünk a kartellek gazdasági kizsákmányolását. Ha t. i. hamarosan változás nem áll be a közgazdasági politika irányában.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 3.

A Bánffy—Horánszky párbaj kimenetelére iránti érdeklődés uralta ma reggel a képviselőház ülése megkezdése előtt a folyosókat. Csoportosan verődtek össze a kormánypárti honatyák kíváncsian várva a telefon-értesítést, mely hírt ad a mai szenzációról. A párbaj a lovassági kaszárnyában volt fél tizenegy órakor, segítők voltak a miniszterelnök részéről Gajári és Fejérváry báró, Horánszky részéről Bolgár Ferencz és Üschriz Zsigmond. A lapoknak azon híre, hogy vont csövű pisztolyokra ment volna a párbaj, téves, mert sima csövű pisztolyok szerepeltek. Ez a körülmény, mely ma reggel jött tudomásra, lényegesen csökkentette az aggodalmakat. Míg a kormánypárton feszült várakozással néztek a történendők elé, addig Madarász megkezdte az ülést, melynek tárgya a Bánffy el nem mondott, illetőleg a zajban nem hallott beszédére vonatkozó jegyzőkönyvi vita volt, melyet Sima Ferencz kezdett meg s melyre nézve a jegyzőkönyv hitelesítésé-

nek az ellenzék névszerinti szavazást provokált, ezzel kezdve meg a technikai obstrukciót.

A névszerinti szavazás megkezdése előtt már híre terjedt a párbajsértetlen lefolyásának. Perczel Béni vette a hírt először telefonon s közölte azt barátjaival. Majd a helyszínen jelen volt Heltay Ferencz, Bolgár és Fejérváry képviselők jöttek, kik részletesen előadták a párbaj lefolyását. Kétszeri golyóváltás történt, első golyóváltásnál a felek egymásután löttek, de a golyók magasan a felek feje fölött furódtak a falba. Ezt követőleg a felek a feltételek szerint helyet cseréltek s öt másodpercnyi cölzás után egyszerre lötték ki pisztolyaikat, úgy hogy eleinte a jelenlevők is azt hitték, hogy egyik fegyver csütörtököt mondott. Így is terjedt el eleinte a párbaj részleteinek híre. Csak mindkét pisztoly füstöléséből konstatálták, hogy a lövés jogával mindkét fél élt. A párbajszabályszerűen lefolyván, a felek egymás mellett távoztak a helyszínről a nélkül, hogy szót vagy üdvözlést váltottak volna. Kibékülés nem történt. Bánffy először családjához hajtatott, hogy megnyugtassa övét, csak hosszabb idő múlva jött be a képviselőházba, hol pártja élénk óvációkkal fogadta.

Madarász József fűgén lépkedett az elnöki dobogóra. Általános zsvivaj között olvastatta fel a jegyzőkönyvet, melyhez azonnal akadt hozzászóló.

Sima Ferencz a Bánffy multkorai beszédjét tette szóvá. Azt a beszédet senki se hallotta, mégis benne van a Naplóban. A gyorsiroda főnöke konstatálta itt a képviselőkkel, hogy nem hallották a gyorsírók s mégis utólag azt írják, hogy Bánffy a miniszteri szobában a gyorsírói jegyzeteket csak »kiegészítette«. Nem akar a felesküdt gyorsírókra bővebben kiterjeszkedni, van annak más módja, hogy ez az ügy rendbe hozassék. Indítványozza, hogy Bánffy beszédéről, mint el nem mondottól jegyzőkönyvileg konstatáltassék, hogy el nem mondott.

Madarász József konstatálja, hogy ez nem a jegyzőkönyv hitelesítéséhez, hanem a Naplóhoz való hozzászólás.

Nagy zaj keletkezett a baloldalon:

— Ez hozzászólás a jegyzőkönyvhöz!

Sima újból kijelenti, hogy ő világosan azt indítványozta, hogy a beszéd el nem mondása a *jegyzőkönyvbe* vétessék be.

Polónyi a házszabályokhoz szól és kijelenti, hogy a házszabályok erre határozottan nem rendelkeznek, az ügy tehát a Napló-bíráló bizottsághoz tartoznék. Minthogy azonban Sima a jegyzőkönyvbe egy pótlást ajánlott, tehát az mégis a jegyzőkönyvhitelesítéshez tartozik.

Az első obstrukciós fogás.

Madarász korelnök: Iparkodik megérteni a képviselő urak kívánságát. Ezt a szöveget — szerintem — a Napló-bíráló bizottsághoz kellene utasítani. Minthogy azonban husznál több képviselő névszerinti szavazást kért . . .

— Mire? kiáltanak jobbról.

— Azért elrendelem.

— De még beszélni akarunk a tárgyhoz! — hangzik a balverő.

— Már nem lehet! — makacskodik *Madarász* apó és kihuzza az urnából a szavazást kérő betűt.

— **E** — kiáltja az öreg s fölfüggesztette az ülést.

A szavazás eredménye az volt, hogy 31 szavazat ellen 123 szóval elvetették *Sima* indítványát.

Apró esete-paté.

Holló Lajos a házszabályokhoz kér szót. A *Sima*-indítványa el van intézve, de óhajandó volna, hogy az elnök maga konstatálná, hogy sem ő, sem a ház nem hallotta a miniszterelnök szerint. Indítványozza, hogy az ügy megvizsgálás végett utasítsassék a Napló-bíráló bizottsághoz s hogy konstatálván, mikép a beszéd valójában el nem mondott, töröltessék a Naplóból.

Visontai Soma: A Napló sem korrekciót, sem utólagos bementések által nem hamisítható meg, hitelessége csorbát nem szenvedhet. Bánffy beszédje utólag mondatott be, s így ez a Napló hitelességének csorbítása. Mikép a főbb-indítványt nyújt be, hogy a Napló-bíráló bizottság ez új megvizsgálása után tegyen jelentést a Háznak.

Rosenberg Gyula szerint ez indítványokat be kellett volna jegyezni az indítvány-könyvbe.

Saághy Gyula a *Visontai* módosítását fogadja el.

Münnich Aurél: Semmi okunk sincs arra, hogy a Napló-bíráló bizottságnak külön utasítást adjunk.

Polónyi: Decz. 10-én Kubik Béla esetében megtörtént, hogy a Naplóba ez a miniszterelnök által el nem mondott beszéde került a Naplóba. (Ellenmondás jobbról.) A bizottságot jogunk van utasítani s ez esetben kell is, mert az intézkedést magunknak kívánjuk fentartani.

Smithen, Jonesen és rajtam kívüli még csak egy ember vett részt a kedélyes lakomán, egy herkulési termetű olasz.

Az olasz, kit Beppo-nak hívtak, egy idomító oroszánacsálnak volt tanítómestere s nagy sikerrel végezte velök mindennapos produkcióját.

Először porter-sört ittunk, majd át mentünk a viskire, végül pedig a sect-re.

Eddig még egyetlen szó sem esett köztünk az üzletről, melyben már hárman »usztunk« feltétlenül.

Egyszer csak úgy veszem észre, hogy Jones előzőeken köszöntve, pohárral a kezében áthajol az asztalon az olaszhoz és csakugy »éreztem« — sejtelmes káprázat volt inkább az egész, mint igazi hallás — hogy ajánlatot tesz neki az iránt: menjen be a tigrisekhez.

Nos, uraim! Bár meg vagyok győződve, hogy eddig sem tüntettem fel magamat jobbnak önök előtt, mint a milyen vagyok a valóságban, e pillanatban azonban szemben ezen örütséggel határos vállalkozással, nem voltam képes magamat tovább tartóztatni.

— Mr. Beppo! — tört ki belőlem a szó.

Most azonban a vállaimra tette a kezét ő olyan gyilkos nyugalommal, mintha csak egy újabb üveg bort akarna rendelni s így szólt:

— You allow a moment! Lassan barátom, vásárom van!

— Juj! Szíszentem fel mindjárt, aztán fájdalomosan, mert Smith is dühösen a lábamra lépett az asztal alatt.

Beppo csodálkozva meresztette rám szemem, mintha nem értené viselkedésemet. Majd

ugyanazzal a közönnnyel fordult oda igazgatójához:

— What will you pay, Sir?

S midőn erre félhangosan elhangzott a felelet: »Száz fontot«, ekkor felállt helyéről a vakmerő kalandor, levetette ujjas mellényét és kabátját és kezébe vevén drótsodronnyal átszőtt korbácsát, elindult a ketrecz felé.

Némán, hangtalanul mentünk mindnyájan utána. A rácsok elé érve, Jones egy rövid mozdulattal jelt adott a szolgának, hogy üzze a tigriseket a sarokba s a vastoló falat állítsa be a helyére.

Alighogy ez megtörtént, már megjelent Beppo is a ketrecz üres részében a fal mögött.

Ez alatt a nagy hajkurászástól megriadt vadak bőszerűen bömböltek és marakodtak odaát.

— Vasfalat félre! Hangzott most élesen a Beppo ajkairól.

A vasfal egyet nyikorgott. Leömlött a gát az ember és bestiák között s ezek most ott állottak szemtől-szembe egymással a ketreczben.

Utasítani akarom [a szolgát, hogy csak hagyja egy a tolófalat félig félrehuzva, Beppo azonban felbátorodva a vadak pillanatnyi meglepődésén, harsányan parancsol: »Félre egészen!«

Abban a pillanatban, midőn a tolófal a földet surolja, két tigris villogó szemmel lapul oda a padlóhoz, hogy a következő perczben a vakmerő jövevényre ugorjon, s őt szétmarczangolja.

Azt hiszem, hogy e válságos pillanatban a mindennapi viadalhoz szokott, edzett férfiú is teljes valójában látta maga előtt vállalkozása

vakmerő, szinte istenkisértő voltát, mert e látványra velőtrázó, ijedt hangon, melyet még élek, sobasem fogok elfelejteni, felsikoltott:

— Tolófalat vissza!

De még ha villanyos erővel tudtuk volna is a védőfalat most visszazökkenteni, még akkor is megelőztek volna bennünket a bestiák s hamarabb verték volna éles körmeiket áldozatuk testébe.

Pillanatig tartó vad zür-zavar, csattogás keletkezett odabent a ketreczben s lehetetlen volt embert és állatot egymástól szemmel megkülönböztetni.

Hogy vér ömlött, azt láttuk.

Egyszer csak nagy hirtelenséggel, mintha csak elvágták volna, megszűnik a vad üvöltés s átalakul gyenge nyöszörgéssé, mintha bátorosan szűkülést hallana az ember odabent. Nemsokára már egész világosan kivehetjük a helyzetet: egy ember, kinek a fél fejébőre a tigris körmei által leszakítva véresen libeg a levegőben s a jobb válláról hiányzik a hus, vad láрма közt mint szelid kutyákat üzi-hajtja a tigriseket ide-oda a ketreczben.

Még ezután is megesett ugyan, hogy a vadállatok egyike vagy másika megpróbált szembe fordulni mesterével, de ilyenkor könnyörtelenül hullottak a csapások a lázadóra s a hol ez nem volt elég, ott a rugások segítettek, vagy ha a mester a tigrisek lábára lépett.

Legalább tíz perczig hajszolta Beppo a ketreczben a tigriseket. Azután összeterelte azokat egy sarokba.

Egy-két erőteljes csapás még s azután szép csendesen rátelepedett a szelidítő a két legdű-

Pulszky Ágost (Nagy ohohó balról.) Azt bizonyítja, hogy Bánffy igenis elmondta az ő beszédjét.

Gullner Gyula: Indítványt ad be, hogy utasítsák a Napló-bíráló bizottság, hogy az ügyet vizsgálja meg s tegyen a Háznak jelentést.

Kubik Béla konstatálja, hogy decz. 10-én igenis itt Bánffy olyan beszédet jegyeztetett a Naplóba, melyet el nem mondott. (Kiáltások balról: Hisz ez csalás!) Felolvassa Bánffy akkori beszédjét. Konstatálja, hogy ő ott állt a miniszterelnök előtt s a beszéd másik felét, mely a Naplóban van, Bánffy nem mondta el. Felolvassa Bánffynak ezt a beszédét, melyben gyakran fordul elő ez a közbeszúrás is. (Nagy zaj.) **Kubik**: Ezt is Bánffy szurta közbe. (Nagy derűtség.)

Tisza István: (Nagy zaj: Ex-lex! Ex-lex! Folytonos zaj.) Röviden csak annyit mond, hogy a Gullner indítványa fölösleges. A mai eset is csak azt a szomorú dolgot konstatálja, hogy mikép értelmezik némelyek a szólásszabadságot. (Viharos kiáltások: Ex-lex! Hazárdul!)

Rakovszky István egyszerűen konstatálja azt a szomorú jelenséget, hogy mikép értelmezik itt némely inkompatibilisok a kormányt.

Második fogás.

Madarász: Husznál több képviselő névszerinti szavazást s ennek holnapra halasztását kérte. Ezt elrendelem és felolvastatom a beérkezett jelentéseket.

A feliratok közül az ex-lex ellenes feliratokat megéljenezték a balon, míg az ellenzék-elleneseket abezugolták. Fölolvasták a válaszára váró interpellációkat, **Molnár** János föl is szólalt, hogy mi történt az ő novemberben beadott interpellációjával. **Perczel** Béni azt feleli, hogy annak idején a miniszter érdemleges választ adott. **Molnár** ezt tagadja. **Madarász** erre előadja, hogy interpelláljon újra.

A királyi kézirat bemutatása.

Az ülés végén **Madarász** József elnök bemutatatta királyi kézirat hiteles másolatát, melyben az eddigi kvóta az 1899-iki évre változatlanul fentartatik.

A királyi kézirat felolvasása után **Polónyi** Géza állott fel szólásra. Nem tartja a királyi kéziratot legálisnak s hogy ezen nézetet táblálja a legmagasabb királyi kézirat iránt, arra igen fontos okai vannak. A kiegyezési kérdések tárgyalásának rendjéből szerinte kiesett egy

darab, melynek hiánya miatt a rendes menet azokban nem mehet tovább. Törvény szerint a korona döntése csak akkor következhetik már, ha a kvótadeputációk jelentése a parlament által rendszeresen letárgyalatott. Ez itt a Házban nem történt meg s ezért nem tartja legálisnak a királyi kéziratot.

Ugyanezen véleményt táplálják a további felszólalók: **Holló** Lajos, **Apponyi** Albert gróf és **Molnár** János képviselők.

Lukács pénzügyminiszter ellenzi a királyi kézirat kritizálását.

Ez ügy tárgyalása holnapra maradt.

Lukács miniszter végül viharos közbeszólásoktól kísérve előterjesztést tett az ex-lex állapotban.

A helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 3.

Hogy olyan sok említés történt az újví üdvözetekben s azokban a politikai magán beszélgetésekben a békéről, hát lett nagy háború. Az ellenzék nem hajlandó még azokért a békepontokért, melyeket a kormány és pártja felállított, leszerelni a már hónapok óta vezetett obstrukciót, melynek csak most látná eredményét, mert annyi bizonyos, hogy a jelen ex-lex állapot sokáig nem tarthat.

Az ex-lex állapot különben nem is olyan szörnyű nagy baj, úgy gondolja a közvélemény, mely megszokta már a dolgokat tárgyi oldalukról tekinteni, sőt mulat is az egyes kuriózumokon, miket az ex-lex most megenged. Pld. hogy Polónyiék nem ragasztanak bélyeget beadványaikra s hazánk koszorus regényírója egyszerre ír költői sorokat az állampolgári kötelezettségek mellett s fizeti ki hamarosan hátrálékait is az adóhivatalnál, hogy szaporítsa azon tolongók számát, kik az adóhivatalnál most türelmetlenül emlegetik, hogy állampolgári kötelezettségeiknek mennyivel eleget akarnak tenni.

Az állami számvevőszék állásfoglalása.

Tegnap számunkban megemlékeztünk a »M—g« szenzációs értesüléséről, hogy az állami számvevőszék előterjesztést tett a miniszteriumban az ex-lex állapot ellen.

Alig távozott az igazgató asztalunktól, Beppo felemelkedett helyéről és közel hajolva Smithhez halkán így szólt:

— Vegye meg csak bátran azokat az állatokat!

— De mit csináljak velük?

— Nem lesz semmi baj. Ajánljon értük kétezer ötszáz frankot!

— Hogy Jones kinevessen?

Beppo elégedetten köhintgetett.

— Ó örül, ha megszabadul ezektől az állatoktól. Én nem lépek fel többet ő nála. Ez volt az utolsó!

— Smith felugrott helyéről.

— Hohó! Mit beszélsz jó fiu?

— Csak azt, hogyha Ön ezeket a vadakat megvásárolja, én egy hónap alatt annyira viszem, hogy nem vallunk szégyent velük.

Smith kivette zsebéből a számlakönyvet.

— Nos, mibe kerül ez a mulatság? Diktálja?

Beppo vidáman kaczagott.

— Háromezer frank gázsi és 100 fút előleg azonnal!

— Ah!

Jones nem sokára ezután visszajött. Smithnek pár perc műve volt a három szép példányt hétezeröttszáz frankért kialakítani. Az állatsereglet igazgatója még Isten különös csodájának tartotta, hogy ilyen jó üzletet csinált azokkal a »hasznavehetetlen« állatokkal, habár hat héttel utóbb magából kikelve rontott be irodájába a feletti dühében, hogy egész város apraja-nagyja valósággal törte magát ama egyszerűen idomított három tigris után.

Erre nézve adjuk a **M. T. I.** következő értesülését:

Néhány lap tegnap esti és mai reggeli számában az állami számvevőszékről és annak állásfoglalásáról különböző híreket közöl. Az Orsz. Ért. illetékes helyről arról értesül, hogy mindezek a híresztelések merő kombinációk. A »Magyarország« egy munkatársa járt ugyan az állami számvevőszégnél, de ennek az állami számvevőszék elnöke más kijelentést nem tett, mint azt, hogy az országgyűléshez jelentést intézett s ezt az országgyűlés elé terjesztés céljából átküldötte a minisztertanácsnak. Ennyi az egészből a valóság, a többi merő kombináció és pedig annál tévesebb, mert az állami számvevőszék mint a miniszteriumoktól és kormánytól független testület a maga saját felelősségének érzetében tesz jelentést az országgyűléshez és nincs szüksége arra, hogy erre vonatkozólag előbb a kormánynak, illetve minisztertanácsnak nézetét vagy beleegyezését kikérje.

Az egyetem ifjusága és az ex-lex.

Tegnap d. u. az egyet. kör vezetősége ülést tartott, a melyen elhatározták, hogy az ifjuság az ex-lex ellen állást fog foglalni. S ezen tárgyban a jövő hét elején országos közgyűlést fognak tartani, melynek határozati javaslatot fog a budapesti egyetemi kör elnöke beterjeszteni aziránt, hogyha az ex-lex meg nem szűnik, akkor az ország összes főiskoláinak hallgatói tagadják meg a sorozáson való megjelenést.

A béke.

Budapest, január 3. (Saj. tud. táv.) A szabadelvűpártkörben a béke csalhatatlan jele kezd mutatkozni. Még a legvérmesebb kormánypárti is a békét hangoztatta klubbjában e napen. Maga **Tisza** Kálmán, a Tisza-papir megteremtője is hajlandó most már a békére, mibe egyéb tényezőkön kívül az a jelenség is közreműködött, mely az ellenzék mai fellépéséből tünt ki, hogy t. i. óhajlja a jó békét, de ha ez nem jöhet létre, el van készülve egy hosszabb küzdelemre is, esetleg egy technikai obstrukció minden borzalmaival.

A békepontok között követelésül szerepel az *indemnitás letárgyalása, féléves provizorium* megszavazása a kiegyezés ügyében.

A békefeltételek között egy igen lényeges pontként jelentkezik a házszabályok revíziója, mely nagy visszatetszést fog szülni ellenzéki körökben. E békepont ugyanis a házszabályok szigorú revízióját foglalja magában *klotürrel* és a házszabályok ellen vétők ideiglenes kizárásával. Hogy mindezekhez mit fog szólni az ellenzék, az majd elvállik.

A feltételek között szerepel **Bánffy** br. miniszterelnök *lemondása*, mely pedig úgy vitetnék keresztül, hogy a miniszterelnök a pontok tervezett tárgyalásánál a kormány következetességét látna megfáradva és ebből levonná a konzekvenziát. A házszabályok tárgyalásánál mindjárt kifogásolná azt, hogy jogai csorbitásának.

S mindezek betetőzéseül szerepel a költségvetés tárgyalása, mely még mindig elég garancia az ellenzéknek azon esetre, ha, nem látna minden követelését teljesítve.

hösebb állat hátára, lenyomva fejüket a földre, mialatt a harmadikat hátával keményen a falnak szoritotta.

Győzelemittasan, triumfálva vetett felénk egy rövidke pillanatot.

— Lőjj! — vezényelte azután.

Azalatt, míg ez történt a vasfalat megint a helyére tolták. A pisztoly kemény durranására Beppo egyetlen ugrással bentermett a ketrecz másik részében az őt fedező vasfal mögött.

Egészen kiizadva és összevrezve, de mégis büszke mosolylyal lépett elének Beppo.

Az orvos azonnal bekötötte sebeit és faltetlen nyugalmat rendelt neki.

Beppo nagyot nevetett az orvos komoly tanácsán.

— Ő és nyugodni! Mire való az a heverés?

És újra elfoglalta helyét közöttünk.

— Ide a száz fontot uram! fordult kis vártatva az igazgatóhoz. — Jones legott kiállította a chekket számára. Ha valaha, úgy most igazán meg volt érdemelve a kialakított pénz!

Az állatsereglet tulajdonosa most várakozólag fordult a teljesen elnémult Smith felé, mintha kérdezné: no, mi lesz az üzlettel?

A leendő vevő azonban egész szárazon azt felelte, hogy Beppo ugyan »megdolgozta« az állatokat, a vadak azonban a legelső alkalommal szétmarcangolják azt az embert, a ki a ketreczekbe lép, ő tehát lemond a vásárról.

Most megszákadtak a tárgyalások, mert egy szolga jött valami üzenettel Joneshoz, a ki csakugy kékkült-zöldült a nagy méregetől a dolgok illetlen fordulata felett.

A Bánffy—Horánszky párbaj.

Ma délelőtt 11 órakor ment végbe a Bánffy miniszterelnök és Horánszky közt megállapított pisztolypárbaj. A párbaj után az egész város érdeklődött, nemkülönben a képviselőház, ahova már 11 óra után pár perczel megjött a hír, hogy a párbajnál baj nem történt.

A párbaj feltételeit már tegnapelőtt megállapították, de titkolták. A feltételek ezek voltak: kétszeri golyóváltás, 25 lépés távolság, 5 lépés avancz, sima légnélküli pisztolyokkal. Két pár pisztolyból sorsuzás útján döntik el, hogy ki választ először a pisztolyokból. Kikötve, hogy az első lövés után esetleg helyet cserélnek. Mind a két pisztoly egyforma volt s ma töltötték meg egy fegyverkovácsnál.

A párbaj lefolyását Bolgár Ferenc képviselő, Horánszky segédje így beszéli el: Mikor a párbajhelyre, a honvédlóvasági lovardához értünk (mert Horánszkyval én mentem ki) 11 óra nem volt. A lovarda előtt már nagyközönség volt, köztük sok újságíró. Mi ott találtuk már Üchritz Zsigmond bárót és Gajári Ödönt, valamint Farkas László drt, Horánszky orvosát és Nember törzsorvost, Bánffy orvosát.

Pár perc múlva megérkezett Bánffy is Fejérváryal. A lovarda szobájában Fejérváry felszólította a feleket, hogy béküljenek ki. Tagadó mozdulat volt a válasz. Ekkor bementek a lovardába s a distanciát én és Gajári kimértük. A pisztolyválasztás joga sorsuzás útján ránk esett, én kiválasztottam kettőt s átadtam az egyiket Horánszkyknak. Ugyanezt tette Gajári Bánffyval. Most felállítottuk a feleket, Fejérváry, aki a párbajt vezette, így szólt:

— Készen!

15 másod perc volt célzási időül kitűzve. Fejérváry olvasta a másod perczeket, Bánffy 5 másod perc után lött, nem talált. Horánszky két másod perczel később, ő se talált.

Ekkor megcseréltettük a helyeket. Ugyanez a jelenet ismétlődött, de a pisztolyok füstölése mutatta, hogy mind ketten löttek.

Mig az első lövésnél a golyók messze a fejük fölött repültek el, addig a második lövésnél már rendes magasságban süvítettek el a golyók és a fakorlátba furódtak.

A felek nem békültek ki.

*

Az O. É. következőket jelenti a párbaj lefolyásáról: Bánffy Dezső báró miniszterelnök és Horánszky Nándor képviselő párbaja ma délelőtt 11 órakor ment végbe a »József főherceg« honvédlóvasági kaszárnyában. A párbaj feltételei ezek voltak: 25 lépés avancze nélkül, sima pisztoly, kétszeri golyóváltás, helyváltással. Elsőnek Gajári Ödön jelent meg a helyszínén, a ki az előkészületeket megtette. A párbajt Fejérváry Géza báró vezette és vezényelte, a ki néhány perczel 11 óra előtt Bánffy Dezső báróval egy kocsiban érkezett meg. Horánszky segédei Üchritz báró és Bolgár Ferenc voltak. Orvosok voltak: Bánffy részéről Neuber dr. törzsorvos, Horánszky részéről Farkas László dr. egyetemi magántanár. Az első lövést Bánffy Dezső báró tette, néhány másodperczel utána Horánszky lött, de egyik sem talált. A második lövés csaknem egyszerre

dördült el, de mind a két fél sértetlen maradt. Ezzel a párbaj befejeződött és az ellenfelek kibékülés nélkül távoztak. Bánffy Dezső báró a miniszterelnöki palotába, Horánszky pedig lakására hajtatott. A kaszárnya előtt kocsiban várta a párbaj kimenetelét.

A segédek a párbaj lefolyásáról a következő jegyzőkönyvet vették fel:

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Horánszky Nándor, Bánffy Dezső b. urak között felmerült ügyben Budapesten 1899. évi január 1-én a Nemzeti kaszinó helyiségében.

B. Üchritz Zsigmond és Bolgár Ferenc Horánszky Nándor ur megbízásából lovasias, fegyveres elégtételt kérnek Bánffy Dezső bárótól az általa Horánszkyhoz irt levélben foglalt sértésekért.

Fejérváry Géza b. és Gajári Ödön Bánffy Dezső b. megbízásából a kért elégtételt feltétlenül felajánlják és kérik a sértett félnek erre vonatkozó kívánalmait.

Megállapodás.

Felek közt f. hó 3-án kedden d. e. 11 órakor az I. sz. honvédhuszár ezred laktanya lovardájában (Üllői-ut vámon kívüli balra) pisztoly párbaj fog vivotni, távolság 25 lépés, célzási idő: 15 másodpercz, sima csövü használatlan légy nélküli pisztolyok fegyverkovács által töltve és lepecsételve a helyszínrre hozva. Kétszeri golyóváltás, felállítás sor szerint, golyóváltás után helycsere. A pisztoly beszerzése és töltésfelügyelettel Bolgár Ferenc és Gajári Ödön bizattak meg:

Horánszky Nándor
megbízottjai:

Bánffy Dezső br.
megbízottjai:

Üchritz Zsigmond,
Bolgár Ferencz.

B. Fejérváry Géza,
Gajári Ödön.

Horánszky többi ügyei.

Budapest, jan. 3. (Saját tud. táv.) Horánszky Nándor többi lovasias ügyeit, melyek száma szinte legiónyi volt már, a segédek jegyzőkönyvekkel intézték el olyanformán, hogy ezen ügyeket a Bánffyval való ügy végleges befejezése után tárgytalannak jelentették ki.

Előfizetési felhívás.

Ez új évben pályafutásának **ötödik** esztendejébe lépett a „Tiszántul“.

Nem nagy idő, de annyit mindenestre jelent, hogy lapunk ez idő alatt meggyökerezett, megizmosodott, a közönség támogatása szavának súlyt, tekintélyt szerzett s nem csekély befolyást a társadalom minden rétegében.

Es ezt főleg független, pártoktól, érdekköröktől és klikkektől nem befolyásolt politikájának és annak a magatartásának köszönheti lapunk, hogy személyeskedést nem üzve, szenzációt nem hajhászva, senkit nem sértve iparkodik szolgáltni minden téren az ország, a város igazi javát s

előmozdítani a társadalom s a polgárság igazi érdekeit.

Ez lesz vezérelvünk a jövőben is. A politikai kérdésekben függetlenül mondjuk ki őszinte véleményünket, melynek iránya a magyar haza boldogulása és szent hitünk igazainak védelme szab.

A társadalmi béke megóvására törekedni mindenkor egyik legnemesebb feladatunk lesz.

Városi ügyekben a város és a polgárok javainak előmozdítására szenteljük munkálkodásunkat.

Közgazdasági ügyekben az agrár-irány hiveinek valljuk magunkat. A kisgazdák, iparosok és munkások jogaiért, érdekeiért készségesen szállunk sikra.

Fővárosi tudósításunk úgy van szervezve, hogy bármely vidéki lappal bátran kiállja a versenyt. Országgyűlési rovatunk bő és tárgyilagos.

Szépirodalmi rovatunkban kiváló gondot fordítunk arra, hogy a jóízű és erkölcs ápolója legyen.

Ajándékokat nem ígérhetünk előfizetőinknek, de ígérünk jó, tartalmas lapot.

Mutatványszámokat készségesen küldünk előfizetni akaró olvasóinknak.

Lapunk egyik legolcsóbb vidéki politikai napilap.

Az előfizetési árak a következők:

Helyben kiadóhiv.-ból átvéve:

Helyben házhoz hordva:

Egy évre 8 forint.

Egy évre 10 forint.

Negyed évre 2 forint.

Negyed évre 2 frt 50.

Vidékre:

Egy évre 12 forint.

Negyed évre 3 forint.

A „TISZÁNTUL“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

UJDONSÁGOK.

TAJÉKOZTATÓ.

Január 5. Nagyváradi város közgyűlése és közig. bizotts. ülése.

Január 6. Az Erzsébet bölcsőde egyesület közgyűlése d. e. 11 órakor Teleki-u. helyiségében.

* **Személyi hír.** Szunyogh Péter alispán Nagy-Kágyára utazott vadászatra, hol gr. Pongrác szívesen látott vendége.

* **Közigazgatási ülés.** Nagyváradi város közigazgatási bizottsága holnap, csütörtökön délután tartja rendes havi ülését.

* **Ajánlat a városnak.** Már volt említve a lapokban, hogy Molnár (Guttman) Béla pert indított Nagyváradi város árvaszéke ellen 5000 frt tőke s ennek 1890. évről mostanig járó

kamatai iránt. Molnár Bélát ugyanis nagybátyja biztosította 5000 frt összegig az esetre, ha eléri élete 20. évét. Erre a célra végrendeletileg hagyott is 2500 frtot, hogy ennek kamataiból fizessék a biztosító intézet részére évenként a 175 frt díjat. Az árvaszék azonban a gyámul rendelt atyát a gyámi kötelességei alól felmentette és nem gondolt azzal, hogy a biztosítási díj fizettségéig, hanem a 2500 frtot kamataival együtt kiadta annak, akinek Molnár Béla 20 éves korának elérkeztek volt hagyva. A biztosítási díj nem fizettetvén, természetesen a kötvény és a biztosítás érvénytelenné vált. Molnár Béla most a városi árvaszéken követeli az elvesztett 5000 frtot. A jogügyi szakbizottság s ennek véleménye alapján a közgyűlés is foglalkozott ez ügyvel s Molnár Bélát keresetével atyjához, mint gyámjához utasították. — A különös ügyben most oly fordulat állott be, amely valószínűleg a leghelyesebb utra tereli az ügyet. Molnár (Guttman) Béla ugyanis tegnap egy hosszú beadványt intézett a városhoz, amelyben higgadtan, részletesen tárgyalja az ügyet, s végül 3 hónapi kötelezettséggel kijelenti, hogy ha a város részére kifizeti az 5000 frtot, hajlandó az összegnek 1890. év óta esedékes kamatairól lemondani. — Megjegyezzük, hogy a városi árvaszék mulasztása még a 70-es évekbe nyúlik vissza s a mostani tisztviselők közül senkit sem terhel a felelősség. — Minden valószínűség szerint az árvaszéki tartalék-alapból kell az összeget kifizetni.

* **Kinevezés.** A honvédelmi miniszter nagyváradi Novák Gusztáv volt 48/49-iki honvéd századost a honvéd menhához jegyzővé nevezte ki.

* **Szó a kath. legényegyletről.** Konrády Lajos reáliskolai tanár, a kassai legényegylet elnöke és az orsz. legényegyleti szövetség hivatalos lapjának szerkesztője, az első hír vételénél, melyből megtudta, hogy városunkban is megalakult a legényegylet, megígérte, hogy mielőbb meglátogatja a zsenge egyesületet. A karácsonyi szünet alatt el is jött városunkba és egybe gyűjtve a legényegyleti tagok közül azokat, kiket hamarosan értesíteni lehetett, ezek közül mintegy 30 előtt és pár vendég részvételével igen érdekes látványt rajzolt a legényegylet beléletéről és hatásáról. Különösen a vándorlási időre vonatkozó hasznairól, az iparos ifjak anyagi, szellemi haladásáról az egyesület folytán és a legényegyletek nagy súlyáról értekezett. A pompás, tüzzel, lelkesedéssel tartott beszéd után, melyből kiértelt az ügybuzgóság és szakismeret, a hallgatók megéljeneztek a vendég elnököt, majd szívélyes társalgás után szét oszlott a társaság. E beszéd hangja igen jól illusztrálta az egyesület modorát, kiértelt belőle a jó kedélyesség és az igazi szeretet.

* **A főváros gyásza.** Erzsébet királyné elhalálása alkalmával a főváros méltóképen képviseltette magát a temetésen, koszorút helyezett a ravatalra és épületein gyászlobogókat tűzött ki. A főváros gyásza összesen 6313 frt 12 krba került.

* **Készítik a kőgátat.** Pár hete annak, hogy a Füzés-utca végén elterülő térségre nagymennyiségű követ hordták, hogy a Rimánóczy gáttal egyvonalban szabályozzák a Körözs folyását, mely már nagyon is rendetlen utat vágott magának és árvizek alkalmával veszélyeztette a lakosságot. A munkálatokat már meg is kezdték és így rövid idő múlva nem kell félni a megdagadt Köröztől. Egészségügyi szempontból is nagyon kívánatos volt e munkálat, mert valóságos szemét-gödrök diszlették az itt-ott beomlott partokon és — különösen nyáron — nagy büzt terjesztettek az egész környéken. Nem ártana az ott elterülő kis térséget majd befásítani, hogy a környékbeli szegény

lakosságnak is legyen egy olyan helye, ahol munka után el-el sétálhat, szórakozhat, mert az egész Rét a gyönyörű Schlauch-térre szorul és bizony nagyon sokszor egymás hátán volt a közönség.

* **A rendőrök számának szaporítása.** A rendőrség Nagyváradon elégtelen; az a 80 ember, a mely az összes létszámot teszi, annyimindenféle dologgal el van halmozva, hogy a legkevesebb idejük jut a rendőri teendőkre. Ifj. Rimler Károly főkapitány nagyon érzi ennek a visszás helyzetnek a súlyát s egy beadványban már meg is kereste a tanácsot, amelyben kifejti a mostani helyzetet s kellőleg megokolja a rendőri személyzet szaporításának a szükségét. A tanács közelebb foglalkozik a beadvánnyal.

* **Szép újévi ajándék.** B. Hornig Károly veszprémi püspök az év utolsó napján nagy örömben részesítette uradalmának tisztviselőit. Ugyanis 50 ezer koronával megalapította az uradalmi tisztviselői nyugdíjalapot.

* **Verzereskul (Verzár) püspök szobra,** melyet a szamosújvári örm. kath. egyházközség óhaját közadakozás útján Szamosújvár város főterére felállítani, szépen halad a megvalósulás felé. Maga Szamosújvár városa ötezer frttal járul a magasztos célhoz, hogy méltóképpen rója le háláját azon nagy férfi emléke iránt, ki míg nagyrészt a város megalapítója volt, addig másként biztosította az örménység békés itmaradását. Verzereskul nemcsak az örményeknek, de az erdélyrészi kath. magyarságnak is püspöke volt és mint főpásztor a Székelyföldön is főpapi teendőket végzett. A hazai örmények bejövetelek kétszáz éves évfordulóját alig ünnepehetik meg szebben, mintha emlék szobrát emelik fel annak a kath. püspöknek, ki nem csak »Sacerdos magnus«, de igazi hazafi is volt. Ez emlékszobor nem egyedül az örménységnek lesz dísz, de jelezni fogja azt is, hogy a kath. főpapság között is voltak olyanok, kik vallásosság és haza szeretetben annyira kitűntek, hogy az utókorak méltán állíthatók fel példányképpül. A nagyváradi Szaniszló, a pécsi Szepesi püspök szobrai és a szegedi Dugonics szobron kívül alig van kath. főpápnak emlék emelve és csak a felséges király kegye fogja Pázmány Péter és Sz. Gellért püspök emlékeit megőrizni.

* **Königswarter Hermann br. a szegényeknek.** A *richesse oblige* elvének igen sok szép példáját szolgáltatja már *Königswarter Hermann br.* kis-szántai nagybirtokos. Kis-Szántó és vidékének szegény, földhözragadt népe nemes szívű jöltevejét látja benne, ki így tél-víz idején, a nyomorából mindenkor kiemel. Így történt az idén is. Három község Kis-Szántó, Nagy-Szántó és Nagykereki szegényeinek 2500 frtot adott s azonkívül 127 gyermeket látott el téliruhával.

* **Engel pécsi borhamisító gyára.** Splényi báró rendőr kapitány a bormintákat vizsgálat előtt visszaadatta az Engel cégnek s ezzel meghiusult a pancsolt borok vegyvizsgálata. A földmivélsügyi miniszter hivatalos lapja most közli, hogy a cég folyó évi szüret óta a bortörvényben tiltott módon törkölyborknak üzletszerűleg nagyban való gyártásával foglalkozott s e célra a megengedettnél régebb szőlőtörkölyt is használt. Megállapította továbbá a bizottság, hogy a cég az idén kétszeranyi törkölybort készített, mint amennyit — sajátermelésű törkölyéből — a törvényben megengedett módon készíteni szabad lett volna. Ezen az alapon a bizottság a cég pécsi pinczéiben összeirt és tiltott módon készített 1792 hektoliter törkölyborszerű készletet egyhangulag mesterséges borknak nyilvánította s a cég tulajdonosainak terhére a mesterséges bor készítését megállapította. Ezenkívül azoknak a bormintáknak alapján, a melyek a belügyi és a földmivélsügyi miniszterek részéről egyeiertőleg a cég budafoki és a kistétényi pinczéiben elrendelt a Pestmegye alispánja közbejöttével vegrehajtott folytatólagos vizsgálat során vetettek, a borvizsgálóbizottság a cég említett pinczéiben talált borokból 740 hektoliter, továbbá a cég részéről a Köztisztviselők Szövetkezetének

szállított borból 51 hektolitert ez 1893: XXIII. törvényezikkbe ütköző módon glicerin és víz felhasználásával készített mesterséges borknak nyilvánított. E szakvélemény alapján folytatják immár a borhamisító Engel-cég ellen a büntető eljárást.

* **A premontreiek egyesítése.** Mint egyik napilapban olvassuk, küszöbön van a premontreiek egyesítése. A mint hazánkban a benzéseket és a czisztercitákat egy apát főnöksége alá helyezték, ugy a jászóvári és a csornai premontreiek is egyesíteni akarják.

* **Mi a legnagyobb baj?** Egy amateur fényképész meghitt egy kis társaságot, hogy csoportképet csináljon róluk. Amikor a férfi-kompania megérkezett, udvariasan mutatta be valamenyi sikerült képeit az ügyes amateur. — Végre egy elrontott csoportképet mutatott be. A lencse lett megmozdítva a felvételkor és így a körvonalak megduplázódtak. Két orr, két fül, két szem stb. volt látható minden személynél.

Sorba nézte a kis társaság az érdekes csoportképet, amelynek tulnyomó része nő volt, míg végre egy elkéseregett házas-ember kezébe került, ki kétségbeesetten nézte egy darabig a duplázott női alakokat, aztán meglelte reá megjegyzését:

— Hm... hogy két szemük, két orruk és fülük van, még nem volna olyan nagy baj, csak ne volna két szájuk!

* **Krivány.** Hogy *Krivány* János megkezdte az érdekelheti most már a büntetőjogszolgáltatást, de semmiképen sem az árvakasszát, különösen akkor, mikor a 300 ezer forint sikasztója már arra van kényszerítve, hogy a boldogabb időkben rendelt fehérműit becsapja. Hát azért az aradmegyei 1%-os Krivány-adó nem fog egy fillérrel sem alászállíthatni. Az aradi közvélemény igen fel van izgatva s az ügyész katonaságot kért az érkező Krivány fogadására, kinek kiadására már megtétettek a törvényes lépések. Az újévi üdvözlétekből különben Krivány is kivette részét, mert egy karlsbadi orvos ismerőse a következő névjegyet küldte neki Bécsbe:

ZUM JAHRESWECHSEL
HERZLICHSTE GRATULATION SENDET
MED. DR. CARL STEIDL.
KARLSBAD.

* **Az O. P. E. Győrött.** A katolikus hírlapírók és írók *Országos Pázmány-Egyesülete* a maga és az Örökimádás-templom építési költségei javára Győrött január 8-án hangversenyel egybekötött felolvasó estélyt rendez. Az estély programja a következő: *Herczegh* Mihály dr. elnök egyetemi prorektor érdekes felolvasást fog tartani »Esterházyak házassága« czimvel. *Zilahi* Zsöl a németi színház jeles tagja »Egy csokor tréfa és apróságok« czimű monológgal lép fel. *Zilahi* neje *Singhofer* Vilma zongorakíséret mellett énekel. *Cenner* Lajos szerkesztő felolvasása mulattató csevégés lesz. *Kenedits* Kálmán a népszínház kitünő művésze énekelni fogja »Hunyady László« opera nagy áriáját és több népdalt. *Székely* János dr. hírlapíró föliték egy elbeszélés felolvasásával fogja mulattatni a közönséget. — Az estélyt a katolikus kör nagyteremben tartják. Belépő-díj 1 frt. Kezdeté 8 órakor.

* **Halálozás.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést:

Alulírottak fájdalmas szívvel tudatják a legjobb fiu és testvérnek *Markovits* Györgynek folyó hó 2-án ölte 32-ik évében hirtelen történt elhunytát. A megboldogult halott földi maradványai folyó hó 4-én d. u. 3 órakor fog Bihar megye köz-kórházában a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s az olaszii sirkertben örök nyugalomra tételni. Mely végtisztességtételle az elhunyt rokonai, barátai, kartársai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyváradon, 1899. január hó 3-án. *A gyászoló család.*

* **Nagyvárad közbiztonsága.** A tél a szokott szigorúságával még alig pár napig köszöntött be, de azért a lopások elég nagy számmal

fordultak elő. Nagyobb büneset azonban december hó folyamán egy sem volt s így a közbiztonság elég kedvezőnek mondható. Lopás 49, könnyű testi sértés 5, csalás 4, sikkasztás 5, magánlak sértés 2, személyes szabadság megsértése 1 és zsarolás 1 esetben fordult elő decemberben. Letartóztatva volt 72 egyén, ezek közül a bírósághoz átkisérteztett 14, eltolonczoltatott 58. Kihágási feljelentés 146 esetben tétetett. — A borkereskedések és korcsmákban 25 helyen 78 bormustrát vett a borellenőrző bizottság s vegyvizsgálat végett felküldte a budapesti vegyvizsgáló intézetnek. — A hónap folyamán 1 öngyilkosság történt.

* Kedvencz étel.

— Melyik létszám ételt szereted more legjobban?

— Csokolom kessét, a fiistelt kólbást.

* **A Balaton áldozatai.** Kis Péter és Horváth Sándor almádi halászgazdák új év napján halászni mentek a Balatonra. Buda tavánál azonban a csónak felborult s mindketten a vízbe fulladtak. Kis három, Horváthot pedig négy gyermeke s özvegyeik siratják.

* **Elgázolt gyermek.** Súlyos természetű baleset történt tegnap délután Kálvária-utcán. Daczára a nedves, mord időnek, az apró gyermekek, elég rossz szokásból, az utcán játszadoztak, futkároztak. Az utca fordulónál egyszerre egy szegény kis fiúcska, egy postaszolga gyermeke a Berger-féle borkereskedés szállító kocsija alá került s a kerek kerestül mentek a szerencsétlen kis gyermekek, aki súlyos sérüléseket szenvedett s alig hiszik, hogy megmenthető lesz. Egy kissé több vigyázat nagyon ráférne a kis gyermekekre.

* **Az ujságírói sorsjáték első huzása.** Már minden intézkedés megtörtént arra, hogy január 4-én este 8 órakor megtartassék az ujságírói sorsjáték első huzása a Vigadó nagytermében. *Jeszzensky* István dr. közjegyző és a sorsjáték bizottságának kiküldöttjei jelenlétben már betették az urnákba a számokat, melyek külön hüvelyekben vannak. A huzás a legnagyobb nyilvánosság mellett megy végbe s az érdeklődés iránta egyre fokozódik.

* **Munkás gyűlésen.** Szónok: Ti munkások vagytok!

Nép: Éljen!

Szónok: És mivel munkások vagytok . . .

Nép: Éljen!

Szónok: Dolgozatok kell

Nép: Dobjátok ki!

* **Hányféle nyelv van a világon?** Egy francia geografus megállapította, hogy az emberiség a földön ötezer tájszólás szerint beszél és 680 eltérő nyelvet használ. Európában 89féle nyelvet, Afrikában 114, Ázsiában 123, Amerikában 417 s Ausztráliában, valamint a szigeteken 117 nyelvet beszélnek. A legsajátosabb az, hogy a déli óceánban a közel szomszédos szigetek is egészen más-más nyelveket beszélnek, úgy hogy csak jelekkel érintkeznek egymással.

* **A reklám hatása.** Mikor kezd hatni a reklám? Egy angol lap foglalkozik ezzel a kérdéssel, mert az angol kereskedők sokkal többet hirdetnek, mint szárazföldi kollégáik. Emellett azonban nem járnak rosszul. Elvük, hogy a hirdetésnek legalább tízszer kell megjelennie az ujságban, hogy hatása legyen. Az első hirdetést nem veszi észre az olvasó, a másodikát észreveszi, de nem olvassa el, a harmadikat már elolvassa. Ez az első lépés, amikor negyedszer jelenik meg, már tudakozódik a hirdetőt ciklik ára után, ötödször felírja a címét, amikor hatodszor olvassa, beszél róla a feleségével, hetedszer elhatározza, hogy megveszi, nyolcadszorra már megveszi. A kilencedik hirdetésnél felhívja barátai figyelmét a kereskedőre, a tizediknél már ezek is beszélnek feleségeikkel.

* **Felhívjuk t. olvasóink figyelmét a »Nagy képes Világtörténet«** lapunk mai számában foglalt hirdetésére. A nagyszabású vállalat a legdiszesebb és legtanulságosabb magyar munka lesz. Kiadására az ország két legnagyobb könyvkiadó intézete egyesült: a »Franklin társulat« s a »Révai Testvérek Irodalmi intézet Részvénytársaság«. Kiállítását és tar-

talma egyaránt méltó társa a külföldi hasonló vállalatoknak. A mai számunkban foglalt hirdetés az egész vállalat prospectusát adja, a kedvező megszerzési módokkal együtt, mely szerint a 12 kötetes nagy művet 150 frtos havi részletek mellett bárki könnyen megszerkezheti. A hirdetésre ismételtén felhívjuk t. olvasóinkat.

EGYESÜLETEK.

Választmányi ülés a kath. körben. A nagyváradai kath. kör választmánya ma, szerdán, január hó 4-én délután fél 6 órakor ülést tart saját helyiségében.

Az Erzsébet bölcsőde egyesület közgyűlése. Meghívó. Az »Erzsébet bölcsőde egyesület« tagjait van szerencsénk 1899. évi január hó 6-ik napján délelőtt 11 órakor az egyesület Teleki-utca-i intézetében tartandó közgyűlésre meghívni. Nagyváradon, 1898. december hó 29. Dr. Nogáll János, elnök. Böszörményi Géza, titkár.

IRODALOM.

Katholikus Pedagógia. Gyürky Ödön, tanügyi irodalmunk e lelkes munkása, a szerkesztésében megjelenő *Katholikus Pedagógia* harmadik évfolyamára hirdet előfizetési felhívást. Hogy a mai divatos pedagógiai áramlatok között szükség van olyan folyóiratra, mely címében, szellemében és törekvéseiben a katolikus nevelés eszméit hangoztatja, talán felesleges is mondanunk. E szükség tudata ösztönözte Gyürkyt — mint előfizetési felhívásában is jelzi — a munka megkezdésére, ez lelkesíti annak tovább folytatására. S a *Katholikus Pedagógia* immár teljesen két évfolyama bizonyítja legjobban, hogy ez nem pusztá frázis és nem üres szó a szerkesztő azon ígérete sem, hogy teljes erejével arra fog törekedni, hogy mennél jobb, mennél tökéletesebb munkát végezzen s mennél jobban megközelítse az ilyen irányú lap eszményét. Ez azonban csak a katolikus tanítványok s a közönség fokozottabb mérvű támogatásával lehetséges. A kitűnően szerkesztett s havonként 4 ivnyi terjedelemben megjelenő folyóiratot melegen ajánljuk olvasóink pártfogásába. Előfizetési ára egész évre 4 frt. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VIII., Pál utca 7., II. em., 37. ajtószám.

— **Egyedüli magyar szaklap,** mely a hitoktatással behatóan és alaposan foglalkozik és annak emelésére és fejlesztésére fekteti a főszólt a: *»Katholikus Tanügy«* a nevelés és tanításügy összes ágait felölelő kath. ped. szakközlöny. Állandó rovatai: Általános pedagógia, Hittanítás, Népiszkola, Tanítóképzés, Nőnevelés, Tanügypolitika, Kisdédóvás, Kézügyességi oktatás, Tárca, Irodalom és művészet, Különlék és rövid közlemények. A *»Katholikus Tanügy«* havonként 3-szor jelenik meg 12 oldalnyi terjedelemben és előfizetési ára egész évre csak 3 frt. A derék lapot, mely 1899-ben V. évfolyamát kezdi meg, a legmelegebben ajánljuk a ft. papság és tanító urak buzgó pártfogásába. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI., Érsek-u. 32. sz.

A Magyar Gazdák Szemléje, a magyar gazdaszövetség folyóiratának december havi füzetét vettük a szokott tanulságos tartalommal. Visszatekintve e füzetek 1898 évi folyamára, örömmel konstatálhatjuk, hogy mily nagy használatot tesz e füzet a helyes irányú magyar közgazdasági politikának, illetőleg az agrárpolitikai irányzat terjedésének honunkban. E folyóirat munkatársai között a közgazdasági írók hatalmas gárdája s a magyar politikai élet számos kimagasló egyénisége áll. Akik a magyar közgazdasági politikának helyes irányait akarják megismerni, azok e füzeteket méltassák figyelemre. A jelen füzet tartalma a következő: A Magy. Gazdaszövetség közgy. Közzeniparunk. Községi szociálpolitika Svájcban. (Irta Geöcze Sarolta.) Papirosbuza. (Irta Milhoffer S.) Tengerre magyar. A városba özönlés és a falusi tűzhely védelme. (Irta Mailáth J. gr.) Különlék: Az éhség örültjei. — Ifja agráriusok. — Regensburgi értesítő szövetkezet. Krónika.

MULATSÁG.

FARSANGI NAPTAR.

Január 7. A középiskolai ifjuság próbabálja.

Január 8. A szentjobbi r. kath. hitközség balyu-bálja a közszégháza termében.

Január 8. A réti népkör bálja a »Zöldfa«-ban.

Január 15. A nagyváradai munkás betegsegélyző pénztár mulatsága a »Zöldfa«-ban.

Január 15. Az ipartestület táncestélye.

Január 18. A joghallgatók bálja.

Január 21. A »Gyermekbarát egyesület« táncestélye.

Január 22. A »48-as Népkör« bálja.

Február 1. A »Gyermekbarát« jelmezestélye.

Február 5. A nagyváradai ev. ref. egyházközség táncvígalmá.

Kereskedő ifjak kolon-estélye.

A Nagyváradai kereskedő ifjak a »kereskedő ifjak köre« könyvtára javára 1899. évi január hó 5-én és még 2 egymásután következő csütörtökön a Zöldfa szálloda nagytermében zártkörű colon-estélyeket rendez. A rendezőség nevében Elnök: Zách Vilmos és Friedmann Sándor. Alelnök: Paksy Ferenc és Schléssinger Sándor. Titkár: Weisz Mócsi. Pénztáros: Lányi Mór. Ellenőrök: Adler Dezső és Kolb József. Belépti-díj 1 korona.

REGÉNY-CSARNOK.

SZERESS ÖRÖKKÉ.

Irta: Buchanan Róbert.

Angolból fordította: Dr. N. Gy.

31.

— Nos, lehet, hogy igaza van, — kiáltá az idegen nevetve. — A házasság unalmas dolog s a lakodalmi kalács a legszárzabb valamennyi közt. De mégis az ilyen ragyogó szemek arra valók, hogy boldoggá tegyenek valakit, az ilyen szép kezek simogatásra, ilyen ajkak csókra termettek.

Ismét meg akarta tenni a mit mondott, de a lány megint kisiklott ugyanazon zavart, ijedt tekintettel. Ez alkalommal ő ugyan nem hagyta volna abba a dolgot, de Mártha hívó szava a házból félbeszakította társalgásukat. Mabel megszabadulva sietett nővéréhez, a ki éppen most kelt föl s Keziah segítségével a szoba takarításához fogott. Az idegen kapitány künn maradt, pipázva és gondolkozva.

— De együgyü teremtés ez a leány! — mormogá magában. Ott állott durczásan pipázva s nézve a tengert. Az emberek ekkortájt kezdtek mutatkozni a part tájékán, de ünnep lévén a mikor rendesen későbbben kelnek az emberek; nem uralkodott nagy élénkség. Messze távol a tengeren, a látóhatár szélén egy hajó vitorlái tüntek föl. Éles tekintettel kísérté azt, míg a hajó fordulván, a vitorlák el nem sötétedtek.

Ekkor Mártha kilépett s behitta reggelizni. Tarr Amost és Mabelt az asztal mellett találta, a mely hideg hussal, tojással, kenyérral, kávéval és borral volt megrakva. Az öreg ember szives jó reggelt kívánt neki, ő pedig menten leült.

Bizonyára semmi kísérteties, vagy emberföltti nem volt a mozdulatban, melylyel a kést, villát kezelte s az erős reggelit elfogyasztotta, lemosva azt borral. Reggeli után általános érdekű dolgokról beszélgetett házi gazdájával, a kikötő forgalmáról, a jövő menő hajókról, a közvéleményről, mely akkor a háborúval volt elfoglalva. Különösen látszott érdeklődni a partörök száma s állomáshelyei iránt s bár elég könnyedén, megkérdezte azt is, hadi vagy állami hajók járnak-e erre felé. A nyert válasz, úgy látszik, kielégítette. A mi saját magát, vagy jövedele körülményeit illette, egyáltalán nem adott fölvilágosítást, Amott pedig sokkal udvariasabb és háladosabb volt, minthogy kérdésekkel zaklassa vendégét. Abbeli szándékát azonban mégis kijelentette, hogy itt a városban akar maradni egy ideig, a mig irott tudósítást nem kap Hollandiából; kijelentve egyszermind, hogy bizonyos összeg fejében szeretne addig ellátást nyerni itt a házban. Amos, annyival tartozván neki, csak mint szívesen látott vendégét akarta marasztalni, de

erről hallani sem akart, így hát egy csinos összegben állapodtak meg.

— Nem sokat fogom zavarni önöket — mondá végezetre. — Igényeim elég szerények. Nem kívánok egyebet, mint teljes zavartalan szabadságot jártamban keltemben. Semmi változás ne legyen miattam életmódomban, de ha békében hagynak, nem fogunk összekapni.

Ez hát el lett intézve s így az idegen kapitány hosszabb időre szállhatott meg Parr Amos házában.

X. FEJEZET.

Fény és homály.

Egy hét múlt el, mióta az idegen Bartlepoolba jött s jövendőlése a távollevő hajót illetőleg szóról szóra beteljesedett. Mary Jane épen, egészen hazaérkezett, értékes rakományal terhelve. A viharok alkalmából léket kapván, vesztegelnie kellett Rotterdamban kijávitás végett, a honnan végre kedvező szél idején elindulhatott hazafelé.

A kis szatócs öröme mértéktelen volt. Sirt, nevetett, énekelt egyhuzamban; össze vissza ölelte leányait s megölelte volna buskomor vendégét is, kétségtelenül, ha ez csak a legkisebb hajlandóságot mutatja is ilyen ömlengés kedvező fogadására.

Ezek után Amos és barátjai Antal és Seth kapitány a becses hajó rakományával voltak napokig elfoglalva; így történt aztán hogy Vaderdecken és Mabel egymás társaságára voltak utalva. Márhát is teljesen elfoglalván a saját boldogsága. Udvarlásának durva kitörése óta az idegen kapitány elég okos volt durva gavallérkodását mélabus tiszteletre változtatni, melyet Mabel észrevén, ismét átadta magát a szép idegen büvületének. Az idegen hamar észrevette, hogy a lány saját ideáljába szerelmes és hogyha ő nem hasonlítana rá, semmi kilátása nem lehetne sikerre. Kezdetben félig mulatságból, félig komolyan elkezdett udvarolni a szép leánynak. Elmondotta neki vad tengeri történetét, szelidítve az erős színezést, ha kellemetlen benyomást vett észte a lány arcán. Leírta neki a tropikus égaj országait, az oceán magányos szigeteit, ahol Délamerika kalózái rejtgettek kincseiket ama ködös tájakat, a hol a patagon óriások járnak keinek és ha néha szabadon eresztette képzelődését, s e dolgokat valótlannul látomások módjára fektette, ki dobhatott volna követ rá.

Gyönyörűsége telt benne látni a leány elragadtatását, az érdekesítő helyeknél színe hogy változott, őszinte, szilárd szemébe nézni, ha mint egy kíváncsi gyermek kérdésekkel ostromolta. Így hát a régi történet ismétlődött:

»S he loved him fo the dargeos, he had passed.
And he loved her that she did pity them!»

(A lány szerette őt a veszélyekért, melyeket kiállt a férfi; azért hogy megindult azokon.)

Igy egymás társaságára utalva néha órákig sétáltak együtt a homokbuckák közt, vagy a tengerparton. A lány nem félt az idegentől, vagy inkább bizott magában s kevésbé véve, hogy mit beszélnek, akik látták őket, szabadon ment az idegenhez s mutogatta meg neki a helyeket, ahol gyermekébe elült, mondogatta el a meséket, melyek a vadabb helyekben fűződtek. Így hát a városi nép úgy beszélt róluk, mint szerelmesekről még mielőtt kölesönös vallomásra került volna a sor.

De egy nap erre is rákerült a sor. A tenger mellett ültek, a férfi az oceán szemléletében, a leány álmaiba merülten.

— És te szeretsz engem? suttogá az idegen.

— Oh hogyne, hogyne!

A férfi közelebb húzódott hozzá és megcsókoltá a lányt. A rendes boru, mintha eltűnt volna arczáról, helyet adva a tuláradó boldogság ragyogásának.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Zola kiadatása.

Páris, január 3. (Saját tud. táv.)
Franciaország diplomaciailag Angliától Zola kiadatását követeli.

Monson visszahívása.

Páris, jan. 3. A Figaro állítólag jó forrásból arról értesül, hogy Monson angol nagykövet visszahívása elvben elhatározott dolog. (Magy. Táv. Ir.)

A Filippi-szigetéről.

London, január 3. Manilából jelentik: Egy ideérkezett amerikai jelzőhajó azt a hírt hozta, hogy Iloilóban a helyzet fölöttébb válságos. Molo külvárost 1500 fegyveres benszülött szállta meg; 17000 fölkelő Negros-Islandban, 15 órányira Iloilótól, várja a parancsot az indulásra. Miller tábornok felszólította a lakosságot, hogy december 30-ig délig adják át a várost, a mely esetre személyük és vagyonuk megvédését ígérte. Az idegen lakosság halasztást kért, de azt a tábornok magtagadta. Miller tábornok erőszakos kikötésre készült, de előbb visszaküldött egy követet instrukciéért. Mikor a jelzőhajó Iloilo városát elhagyta, az utcák tele voltak fegyveres katonákkal; az erőd, a középületek és templomok, valamint a folyón veszteglő naszádok szintén tömve voltak fölkelőkkel. A »Newport« hajó útközetre készült. Az »Arizona« és »Pennsylvania« hadihajók a várostól délre három mértföldnyire indulásra készen állanak. (Magy. Táv. Iroda.)

A bonapartisták mozgolódása.

Páris, jan. 3. A Matin meginterjuváltatta a bonapartista pártnak egyik kiváló tagját, a kinek állítása szerint Viktor herczegnek eltökélt szándéka, hogy legközelebb államesinyt kísérel meg, a melynek szervezésén most buzgón fáradozik. A Lajos és Viktor herczegek közötti meghasonlás híre teljesen alyptalan. (Magy. Tav. Ir.)

KÖZGAZDASÁG.

A borhamisítók ellen. A kereskedelmi miniszter módosítani szándékozik a mesterséges borok készítését és forgalomba hozatalát tiltó miniszteri rendeletet. Intézkedései két irányban ujak. Először abban, hogy a törkölyborok készítését és forgalomba hozatalát megszorította, minthogy e téren fordult elő a legtöbb visszaélés, továbbá a szőlőcukor használatát megtiltotta. Másodszor abban, hogy a borh misítás és a hamis borok forgalomba hozatala körül mutatkozó visszaéléseket társadalmi uton is korlátozni akarja újabb borellenőrző közeg felállításával. Általában a rendelet magában foglalja a régiebb rendelet jónak vélt intézkedéseit is. — A pancsolt boroknál felmerülő kihágási ügyek elintézésének gyorsítása érdekében a földmivelésügyi min. azt az intézkedést tette, hogy a budapesti orsz. kir. intézetnél a borvizsgálatokat soron kívül végezzék. A miniszter nagy gondot és nagy súlyt helyez arra, hogy a borhamisítókat kiszorítsák.

Reich Jenő Társas

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

B u d a p e s t, január 3.

Az irányzat szilárd

Buza márcziusra	—	—	—	—	9.70
Uj tengeri	—	—	—	—	4.93
Rozs őszre	—	—	—	—	8.25
Zab őszre	—	—	—	—	5.86
Tengeri augusztusra	—	—	—	—	—
Buza októberre	—	—	—	—	—

Értéktőzsde.

Budapest, január 3.

Az irányzat gyenge

Osztrák hitel	—	—	—	—	863.—
Magyar hitel	—	—	—	—	391.25
Allamvasut	—	—	—	—	364.—
Rimamurányi	—	—	—	—	228.—

Magyar jelzálog	—	—	—	—	293.80
Salgótarjáni	—	—	—	—	604.—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	282.25
Villamos vasut	—	—	—	—	279.50
Magyar leszámítoló	—	—	—	—	858.35
Iparbank	—	—	—	—	104.25
Budapest közuti	—	—	—	—	866.50
Kereskedelmi	—	—	—	—	1011.50
Déli vasut	—	—	—	—	78.—

B é c s, január 3.

Az irányzat nyugodt

Osztr. hitel	—	—	—	—	863.78
Magyar hitel	—	—	—	—	892.—
Allamvasut	—	—	—	—	864.1/2
Birodalmi márka	—	—	—	—	58.97

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. január 2-án.

Magyar aranyjáradék 4%	—	—	—	—	120.25
Magyar koronajáradék	—	—	—	—	97.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	—	—	—	—	119.75
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—	—	—	—	100.50
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	96.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	100.20
Horvát-szlavón földtehermentési kötvény	—	—	—	—	97.—
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	153.—
Tiszabábalyozói és szegedi sorsjegyek kölcsön	—	—	—	—	138.—
Osztrák járadék papírban	—	—	—	—	101.50
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	—	101.30
Osztrák korona járadék	—	—	—	—	101.75
Osztrák magyar bankrészvény	—	—	—	—	935.—
Magyar hitelbankrészvény	—	—	—	—	391.—
Osztrák hitelintézeti részvény	—	—	—	—	362.60
Osztrák-magyar államvasuti részvény	—	—	—	—	363.60
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	—	—	—	365.25
Német birodalmi márka	—	—	—	—	58.90
London vista	—	—	—	—	120.45
Párisi vista	—	—	—	—	47.70
20 márkás arany	—	—	—	—	11.79

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Julius. Helyben. Szylvester estéje már szombaton elmúlt, azóta boldog új esztendő is kívántak már bőven egymásnak az emberek. Most már nem aktuális.

Aranyeső. A tiszteletpéldányt megindítottuk. Határozott számot nem mondhatunk, mert az sok mindenféle körülményből függ, — de gyakran nem lehet. Kettőt, legfeljebb hármat egy hónapban, többet semmi esetre. Üdvözlét.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Földbérlet.

Az új-palotai róm. kath. egyház tulajdonát képező, Körös-Tarján község határában, a harsányi út mentén, a **Gugyori csárda mellett fekvő 234 hold (1200 □ öles) szántóföld 1899. márczius 1-től több évre haszonbérbe kiadó.**

A feltételek iránt értekezhetni az új-palotai róm. kath. plebánia hivatalban, a hová az ajánlatok is folyó **január hó 31-ig** benyújthatók.

CO

huzása érvényes újságíró sorsjegy
ára csak
1 korona.

Főnyeremény
100.000
korona ért.
5 nyeremény a 20.000 kor. stb.

Első huzás
viszavonhatatlanul
már ma.

Sorsjegyeket ajánl:
Polgári Takarékpénztár I.-V.-tsaság,

—
Diossy Ödön főelárusító,

—
„TISZANTUL”
kiadóhivatala.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZIHNER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

*Mintegy 2500 szöveggel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal
50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.*

Megjelenik tizenkét
kötetben

famentes, tehát soha meg
nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára
rendkívül diszes félbőr-
kötésben, bőrháttal és
vászontáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy
kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes
kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmiképp sem lesz.

*Hetenkint egy füzet fog
közrebocsáttatni.*

Egy-egy füzet ára
30 kr.

A füzetes kiadáshoz diszesbe-
kötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben
minden rendes hazai könyvtárban.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával
a) kötetenkinti utánvétellel bérmentve,
b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*

A rendelések a helyi könyvkereskedéshez vagy a fölött kiadóknak intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust

vagy
mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven.
Tervében, czéljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és je-
lentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az életkönyvét, a világtörténetet.
Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez.

Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásműveléssel a Világtörténet egy olyan kicsinyített történelmi muzeumot nyújtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műrekekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik.

Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tanítója
barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen.

A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy,
magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.